

Nr. 08-1/11-1457 din 16 iunie 2023

A P R O B

_____/semnat/_____
Ceslav PANICO
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)

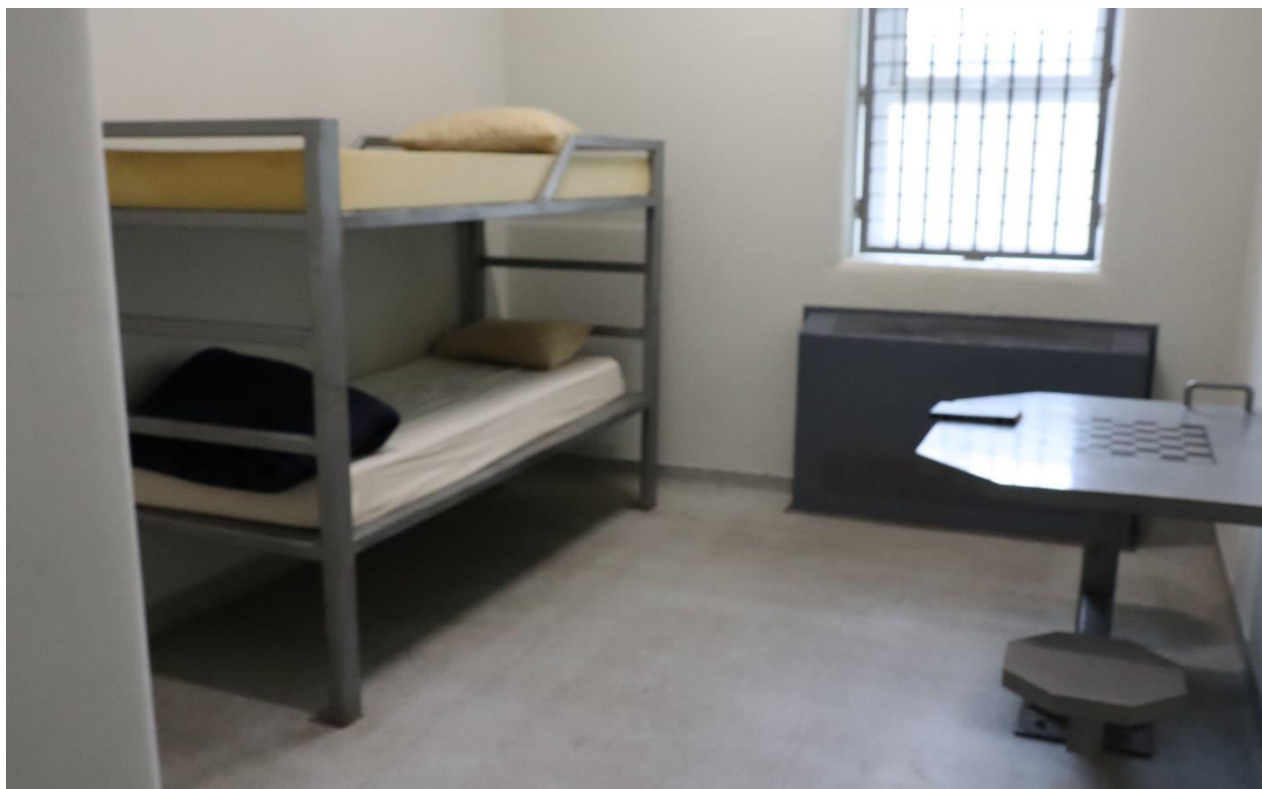
RAPORT PRIVIND VIZITA PREVENTIVĂ

IZOLATORUL DE DETENȚIE PROVIZORIE
INSPECTORATUL DE POLIȚIE HÎNCEȘTI

18 aprilie 2023

**Raportul a fost elaborat de
angajații Oficiului Avocatului Poporului:**

Elena PALADII, consultant superior, Direcția prevenirea torturii
Grigorii LOZAN, consultant principal, Direcția prevenirea torturii
Alexandru ZUBCO, șef direcție, Direcția prevenirea torturii

A. INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ

Conform pct.8 din Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului aprobat prin Legea nr.164/2015 și art.24 alin.(2) din Legea nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului, la 18 aprilie 2023 a fost efectuată o vizită preventivă la izolatorul de detenție preventivă al Inspectoratul de Poliție Hîncești (*în continuare IP Hîncești*).

Scopul vizitei: Monitorizarea respectării drepturilor persoanelor reținute și deținute, împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în Izolatorul de Detenție Provizorie din cadrul IP Hîncești (*în continuare IDP Hîncești*).

Standarde de monitorizare:

1. Rezoluția CES nr.663 C (XXIV) din 31/07/1957 privind Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților;
2. Recomandarea Comitetului de miniștri ai statelor membre, referitoare la Regulile penitenciare europene REC (2006)2;
3. Rezoluția ONU nr.43/173 din 09/12/1988 privind Principiile pentru protecția persoanelor aflate sub orice formă de detenție sau închisoare;
4. Rezoluția ONU A/RES/57/199 din 18/12/2002 privind Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.
5. Rezoluția ONU 40/33 din 29/11/1985 privind Ansamblul de regulilor minime ale Națiunilor Unite cu privire la administrarea justiției pentru minori (Regulile de la Beijing);
6. Recomandarea Rec (2006)13 a Comitetului de Miniștri al statelor-membre privind detenția provizorie, condițiile în care are loc aceasta, precum și aplicarea garanțiilor împotriva abuzului;
7. Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO) (articolul 3), protocoalele la CEDO și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Convenția europeană pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante din 1987, precum și rapoartele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT) privind situația din Republica Moldova;
8. Codul de executare / Statutul Executării pedepsei de către condamnați.;
9. Legea cu privire la Poliție și statutul polițistului.

NOTĂ: Aspectele relatate în Raportul de vizită descriu exclusiv situația din ziua monitorizării!

B. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE

IP Hîncești este amplasat în mun.Hîncești, str.Mihai Moraru 93 și este condus de către comisarul-șef, Vitalie ȚURCAN¹.

Instituția dispune de izolator de detenție provizorie localizat la primul etaj al clădirii (cu acces din IP), dar și din afară (din curte), care este renovat totalmente și modernizat din fondurile Uniunii Europene. Izolatorul este destinat pentru detenția persoanelor reținute pe un termen ce nu depășește 72 ore (pentru persoanele adulte) și 24 ore pentru minori. Capacitatea izolatorului este de 13 persoane ce pot fi plasate în 5 celule, una dintre care este destinată persoanelor cu nevoi speciale și/sau a minorilor. În IDP Hîncești se dețin persoanele reținute de către angajații IP Hîncești și IP Ialoveni. La momentul efectuării vizitei nu erau plasate persoane private de libertate.²

Serviciul de detenție și escortă al IP Hîncești este format din 19 angajați, dintre care doar 13 sunt ocupate (3 femei și 10 bărbați). Reprezentanții IP Hîncești au remarcat unele dintre vulnerabilitățile care se reflectă asupra serviciilor prestate și anume: fluctuația masivă de personal, inexistența

¹ <https://politia.md/ro/profile-departments/inspectoratul-de-politie-hincesti>

² http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2018/10/raport_cpt_ip_hincesti_30.05.2017.pdf

parității de gen - complică perfecționarea și satisfacerea nevoilor instituției. Mai mult, angajații IDP sunt implicați în serviciile de igienizare a celulelor, fapt cauzat de lipsa personalului auxiliar.

C. COOPERARE

Reprezentanții inspectoratului, dar și personalul din cadrul Izolatorului au manifestat deschidere spre cooperare și comunicare directă pe durata vizitei, fără a crea anumite impedimente, fiind asigurat accesul imediat și neîntârziat în toate încăperile din cadrul IDP Hîncești, dar și la documentația necesară. În cadrul discuțiilor au fost menționate obiectivele vizitei, de asemenea s-au solicitat informații generale despre izolator/instituție și dificultățile de sistem cu care se confruntă izolatorul/instituția în raport cu persoanele deținute. Angajații OAP au constatat și apreciază îmbunătățirea semnificativă a condițiilor materiale de detenție după renovarea izolatorului, precum și eforturile depuse de personalul angajat în vederea asigurării respectării drepturilor persoanelor reținute/deținute în izolator.

Informațiile despre instituția Ombudsmanului, dar și informația despre drepturile persoanelor reținute sunt plasate pe panoul informativ la intrarea în izolator, traduse în mai multe limbi.

D. DURATA PRIVĂRII DE LIBERTATE

Durata deținerii persoanelor private de libertate în izolatorul poliției nu poate depăși 72 ore pentru persoanele adulte și 24 ore pentru minori. Potrivit datelor prezentate, în anul 2022, în IDP Hîncești au fost plasate 309 persoane, inclusiv 4 străini, toate reținute pentru comiterea unor fapte penale, dintre care 288 bărbați, 13 femei și 8 minori. Este de apreciat că în perioada de referință, nici o persoană dintre cele plasate în izolator nu au fost deținută peste termenul indicat, ceea ce constituie un indice pozitiv, în comparație cu anul 2021.

Tabel nr.1 Evidența persoanelor plasate în IDP Hîncești în perioada 2021-2022

An	Număr plasați în izolator	Deținuți 72 ore	Deținuți mai mult de 72 ore
2021	324	149	175
2022	↓15 309	↑160 309	↓175 0

Pe parcursul primului trimestru al anului 2023, potrivit registrului de evidență a persoanelor plasate în IDP Hîncești au fost înregistrate 70 persoane (4 femei, 62 bărbați și 4 minori).

E. ASIGURAREA ACCESULUI LA ASISTENȚĂ MEDICALĂ

La momentul vizitei, funcțiile de felcer și/sau medic erau vacante pentru o perioadă de 2 ani. IP este în imposibilitate angajării acestora pe motiv de neatractivitate salarială și deficiența cadrelor medicale per raion. În același timp, lipsa personalului medical în instituție, pune la îndoială respectarea pe deplin și imediată a dreptului la examinare și asistență medicală persoanelor aflate în custodia statului și plasate în IDP Hîncești.

Totuși, potrivit administrației IP Hîncești, persoanele reținute sunt prezentate la IMSP Spitalul raional, unde sunt examinați de către medic, care verifică starea lor fizică și psihică a persoanei reținute. Ulterior reținutului i se eliberează o fișă medicală în baza căruia este menționată

examinarea stării de sănătate la moment și se anexează la anchetă. Aceasta este valabilă și pentru angajații IP Ialoveni, care rețin persoane. Totodată, asistența medicală se acordă deținuților ori de câte ori este necesară, prin solicitarea la numărul unic 112.

Cu toate acestea, **examinarea medicală a persoanelor deținute nu se face la fiecare intrare/ieșire din izolator**, iar documentația medicală nu este completată corespunzător. Echipa de vizită a constatat că cabinetul medical este încuiat, iar în sala de proceduri există trusă medicală de urgență, însă fără medicamente.

Foto OAP_IDP Hîncești_trusă medicală

În mod adițional, echipa de vizită nu a remarcat intervenții în monitorizarea stării sănătății mentale a persoanelor reținute, nu au fost evidențiate măsuri de evaluare psihologică, de anticipare a survenirii incidentelor precum act suicidal, automutilări, deși Republica Moldova înregistrează precedente condamnatorii în partea ce ține de incompetența gestionării persoanelor deținute care acuză suferințe psihologice/psihiatrice. Deși, reprezentanții instituției au comunicat că în cadrul IP Hîncești este angajată o persoană în funcție de psiholog, însă aceasta acordă asistența necesară doar minorilor.

Avocatul Poporului reiterează necesitatea stringentă de suplinire a funcțiilor vacante de felcer/medic și psiholog, având în vedere una dintre obiectivele principale al IDP fiind accesul nemijlocit la serviciile de îngrijire medicală gratuită al persoanelor aflate în custodia statului, de altfel se asigură una din cele trei garanții fundamentale împotriva relelor tratamente aplicate deținuților, care trebuie aplicate de la începutul privării de libertate. Totodată, prezența personalului medical din cadrul IDP Hîncești ar contribui, de asemenea, la identificarea și prevenirea eventualelor cazuri de rele tratamente/tortură sau alte situații tensionate.³

³ http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2019/03/BRAGUTA_Raport_pdf_FINAL-1.pdf

F. CONDIȚIILE MATERIALE DE DETENȚIE

Izolatorul dispune de 5 celule, cu o capacitate totală de 13 persoane, dintre care 4 celule a câte 2 persoane, iar una pentru 5 persoane, ținând cont de categoria și necesitățile fiecărei persoane plasate în izolator. Acestea sunt amenajate cu paturi staționare; masă și scaune fixate de podea, pentru un număr echivalent de persoane. Paturile sunt asigurate cu saltele, lenjerie și pături curate. Cu toate acestea, a fost menționată necesitatea dotării paturilor cu noi saltele și huse pentru acestea, întrucât cele prezente sunt uzate. Toate celulele au dimensiuni rezonabile pentru numărul de persoane pe care îl adăpostesc. În fiecare celulă există geam cu acces la lumină naturală suficientă. Pe timp de noapte, celulele sunt iluminate artificial, însă la momentul vizitei exista o pană de curent electric, ceea ce nu permitea iluminarea tuturor spațiilor izolatorului. Toate celulele dispun de blocuri sanitare proprii, ce întrunește toaletă și dușul cu apă caldă/rece. De asemenea, la momentul vizitei, au fost observate urme de igrasie și fisuri în pereți, fapt cauzat de calitatea serviciilor de construcții realizate în 2019. În consecință, condițiile fizice de detenție din arestul poliției trebuie îndeplinite la nivel elementar. Echipa de vizită a confirmat pozitiv aspectele prezente precum: încălzirea, ventilația artificială și naturală, igiena spațiilor, iluminare naturală și artificială, accesul la baie individualizată, etc.

Supravegherea deținuților se realizează de un angajat al IDP în mod direct, dar și prin intermediul camerelor video. Ușile camerelor de detenție sunt prevăzute cu vizor și vizetă. Holul Izolatorului și biroul pentru audiență și întâlniri sunt supravegheate video.

Suplimentar, în izolator există încăperi auxiliare, care creează activitatea acestuia pe deplin viabilă. Acesta sunt: cabinetul medical, compus din 2 odăi, una fiind sala de proceduri; - sala de percheziție cu încăperea de depozitare a lucrurilor personale ale deținuților; - cameră de întrevedere cu avocatul; - cameră de audieri (ancheta); - bucătărie, unde alimentele se păstrează în frigider, apoi se încălzesc și sunt repartizate deținuților; - biroul de activitate a santinelei de serviciu, fiind echipat cu calculator, monitorul căruia asigură supravegherea timp de 24 de ore prin intermediul camerelor video a tuturor încăperilor din incinta Izolatorului; - curtea de plimbare, dotată cu rampă de acces pentru persoanele cu nevoi speciale, scaun și 1/3 acoperită în caz de precipitații, astfel asigurând deținuților posibilitatea de a se afla la aer curat în fiecare zi.

Cu toate acestea, IP Hîncești nu este dotat cu cărucioare sau alte facilitatoare de deplasare pentru persoanele cu dezabilități locomotorii. Se face necesară includerea în proiecțiile de achiziții a aranjamentelor necesare ajustării izolatorului necesităților persoanelor care acuză dizabilități fizice.

La fel, echipa de vizită a remarcat lipsa stingătoarelor de incendiu în IDP din motiv de insuficiență a resurselor financiare cât și numărul mic acestora ce este repartizat per Inspectorat de poliție.

G. ALIMENTAȚIA REȚINUȚILOR

Hrana deținuților este asigurată printr-un contract de prestări servicii cu o companie ce furnizează servicii de alimentare a persoanelor de 3 ori pe zi. Persoana responsabilă, face comandă către agentul economic cu privire la numărul de porții în conformitate cu prevederile HG nr.609/2006. Un angajat al Serviciului detenție și escortă ridică produsele livrate de la prestatorul de servicii alimentare. Se păstrează tendința pozitivă de a stabili un pachet alimentar compatibil cu necesitățile fiecărui reținut. **Cu regret, datorită lipsei personalului medical nu sunt verificate rațiile alimentare sub aspectele respectării normelor sanitare.**

H. ACCESUL LA SERVICIILE UNUI AVOCAT

Reprezentanții IP Hîncești dau asigurări că asistența juridică este acordată suficient persoanelor private de libertate, inclusiv prin intermediul Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat⁴ și nu întâmpină careva dificultăți la acest compartiment. În interiorul IDP Hîncești este amenajată o încăpere predestinată convorbirilor confidențiale dintre deținut și avocat. De asemenea, este amenajată și o încăpere pentru audieri, care este supravegheată video, iar în Registrul de evidență a scoaterii din camere și celule a persoanelor reținute/deținute în IDP sunt efectuate înscrieri privind prezența avocatului în cadrul audierii de către ofițerul de urmărire penală și/sau procuror. În izolator este amplasată lista avocaților care acordă asistență juridică, dar și drepturile persoanelor reținute, inclusiv traduse în mai multe limbi de circulație internațională.

Mai mult, pe toată durata privării de libertate, persoanele reținute la solicitare au acces la telefon și posibilitatea de a notifica custodia sa persoanelor terțe și de a avea contact cu lumea exterioară.

Totuși, IP Hîncești urmează a oferi instrumentarul fizic (acces la materiale, explicații, interpret etc.) și instrumentarul posibilității contractării unui avocat ales, în vederea asigurării unui echilibru dintre interesele anchetei și posibilitățile de apărare.

„Dreptul de acces la un avocat trebuie garantat de la începutul detenției la poliție. CPT-ul a subliniat în mai multe rânduri că, în conformitate cu experiența sa, perioada imediat următoare privării de libertate este cea în care riscul de intimidare și rele tratamente fizice este cel mai mare. În consecință, posibilitatea pentru persoanele din custodia poliției de a avea acces la un avocat în timpul acestei perioade reprezintă o garanție fundamentală împotriva relelor tratamente. Existența acestei posibilități va avea un efect de prevenire asupra celor dispuși să maltrateze persoanele deținute. Mai mult, un avocat este bine plasat pentru a lua măsurile care se impun dacă deținuții sunt efectiv maltratați. Dreptul de acces la un avocat trebuie să includă dreptul de a vorbi cu el în particular. În principiu, persoana implicată trebuie, de asemenea, să beneficieze de un avocat în timpul oricărui interogatoriu condus de poliție”.⁵

I. INCIDENTE/ABUZURI/RELE TRATAMENTE

Potrivit angajaților, incidente sau violențe între deținuți nu au fost înregistrate. La fel, conform datele prezentate, dar și a registrelor examinate, plângeri sau alte informații privind alegații de tortură/rele tratamente nu au fost recepționate și înregistrate de la persoanele plasate în IDP Hîncești.

Potrivit Registrului de evidență a recepționărilor și transmiterii plângerilor, declarațiilor sau altor informații despre pretinse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant din unitatea de gardă a IP Hîncești în perioada anului 2023 au fost înregistrate **4 cazuri** de aplicare a forței fizice și mijloacelor speciale de către angajații IP Hîncești, dar și un caz când o persoană plasată în IDP Hîncești a fost depistată cu leziuni corporale. Conform spuselor angajaților, plângerile sunt recepționate, înregistrate și remise către procuror.

Avocatul Poporului încurajează angajații IDP Hîncești să înregistreze toate persoanele cu leziuni depistate înaintea plasării lor în izolator, cu indicarea circumstanțelor obținerii

⁴ <https://cnaigs.md/uploads/schedule/file/ro/13396/hincesti.pdf>

⁵ https://www.coe.int/en/web/cpt/standards?p_p_id=56_INSTANCE_rmo9MHZGnl46&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column4&p_p_col_count=1&_56_INSTANCE_rmo9MHZGnl46_languageId=ro_RO#police

leziunilor, inclusiv dacă acestea au putut fi obținute în timpul reținerii sau provocate de către angajații poliției, însă aceste informații urmează a fi înregistrate într-un registru separat, atâta timp cât nu prezintă alegeri credibile de tortură/rele tratamente (ex: persoana declară că leziunile le-a obținut până la reținere etc.).

În mod special, Avocatul Poporului îndeamnă reprezentanții organelor de forță să cântărească și să parcurgă testul proporționalității și al epuizării metodelor alternative dinaintea aplicării măsurilor de imobilizare fizică, recunoscute a fi tehnici aplicate cu titlu de excepție, cu minimă invazitate.

J. CONSTATĂRI/ RECOMANDĂRI:

1. Condițiile materiale din izolator sunt satisfăcătoare și corespund standardelor internaționale;
2. Comportamentul angajaților IDP Hîncești față de persoanele reținute este demn;
3. Din cauza lipsei personalului medical în IDP, nu este asigurată examinarea persoanelor la intrarea/ieșirea din izolator; nu este acordată asistența medicală imediată, deplină și la necesitatea deținuților. La fel, nu se efectuează înregistrarea/ documentarea/ și raportarea corespunzătoare a leziunilor corporale depistate la persoanele care sunt plasate în izolator;
4. Documentația medicală este incompletă;
5. Deși, în general igiena încăperilor este satisfăcătoare, pe unele porțiuni ale pereților este prezentă igrasia;
6. În Registrul de evidență a recepționărilor și transmiterii plângerilor, declarațiilor sau altor informații despre pretinse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant sunt înregistrate informațiile despre aplicarea forței fizice, a mijloacelor speciale și a armei de foc, dar nu plângeri, declarații sau informații despre pretinse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant.

Urmare a constatărilor echipei de vizită, conducându-mă de prevederile al.2, art.24 a Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul):

RECOMAND:

1. Angajarea, **urgentă**, a unui felcer în cadrul IDP Hîncești, care să asigure examinarea deplină și imediată, inclusiv la fiecare intrare/ieșire din izolator a persoanelor reținute etc.;
2. Completarea trusei medicale cu echipamente și medicamente de primă necesitate;
3. Asigurarea IDP cu stingătoare anti-incendiu;
4. Suplinirea posturilor vacante de sex feminin pentru elucidarea criteriului imparității de gen: santinelă, felcer/medic, polițist/inspector, cât și altor angajați: psiholog/psihiatru, lucrători auxiliari;
5. Documentarea, înregistrarea (prin instituirea unui registru separat) și raportarea, inclusiv Avocatului Poporului, a tuturor leziunilor corporale depistate la persoanele reținute și/ sau plasate în izolator;
6. A înlătura igrasia de pe pereți și a menține igiena încăperilor;
7. Instituirea unui Registru de evidență a cazurilor de aplicare a forței fizice/ mijloacelor speciale de IP Hîncești (*altul decât Registrul de evidență a recepționărilor și transmiterii plângerilor, declarațiilor sau altor informații despre pretinse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant*) în care să fie înregistrate toate cazurile de aplicare a forței fizice, a

- mijloacelor speciale și a armei de foc de către angajații IP Hîncești în procesul exercitării atribuțiilor de serviciu, cu raportarea corespunzătoare, inclusiv Avocatului Poporului⁶;
8. A remite prezentul Raport către IGP și IP Hîncești cu acordarea unui termen de **30 zile** pentru implementarea recomandărilor și informarea OAP despre gradul de realizare a acestora (inclusiv motivelor pentru care recomandările nu pot fi executate);
  9. A plasa Raportul respectiv pe pagina web a instituției, pentru informare.

---

⁶ NOTĂ: În cazul în care un asemenea Registru/ evidență se menține, a remite o copie a acestui document